

Ändring av honungsdirektivet

Landsbygdsdepartementet

2012-10-26

Dokumentbeteckning

KOM(2012)530

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 2001/110/EG om honung

Sammanfattning

Kommissionen har lagt fram ett förslag till direktiv som ändrar rådets direktiv 2001/110 om honung (honungsdirektivet). Syftet med förslaget är dels att anpassa lagstiftningen till Fördraget om europeiska unionens funktionssätt, dels att klargöra att pollen inte är en ingrediens i honung utan en beståndsdel.

Regeringen stödjer kommissionens förslag till direktiv.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen presenterade den 21 september ett förslag till ändring av rådets direktiv om 2001/110/EG om honung (honungsdirektivet). Förslaget föranleds bland annat av EU-domstolens dom i rättsfallet C-442/09 angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG i målet Karl Heinz Bablok, Stefan Egeter, Josef Stegmeier, Karlhans Müller, Barbara Klimesch mot Freistaat Bayern. Målet rörde förekomsten av pollen från genetiskt modifierad majs i biodlingsprodukter.

Karl Heinz Bablok är fritidsbiodlare och tillverkar honung och kosttillskott innehållande bl.a. pollen för försäljning i närheten av mark som tillhör

Freistaat Bayern och på vilken det odlats en genetiskt modifierad majs (MON 810). År 2005 fastställdes att majspollen som skördats från bikupor 500 meter ifrån den mark som tillhörde Freistaat Bayern innehöll MON 810-DNA och transgena proteiner. Även honung framställd av Karl Heinz Bablok innehöll MON 810-DNA. Den hänskjutande domstolen hade att pröva ett yrkande om att biodlingsprodukterna inte längre var lämpliga att saluföras eller konsumeras eftersom de kunde räknas som en genetiskt modifierad livsmedelsingrediens/livsmedel enligt förordning 1829/2003 och behövde ett marknadsgodkännande för att saluföras.

Den hänskjutande domstolen ställde ett antal frågor till EU-domstolen. Bland annat om begreppet genetiskt modifierad organism skulle tolkas så att det även omfattar pollen från genetiskt modifierade växter; och hur det i så fall skulle tolkas i förhållande till förordning 1829/2003.

Enligt domen är begreppet genetiskt modifierad organism inte tillämpligt på "... ett ämne, såsom pollen från en genetiskt modifierad majssort, vilken har förlorat sin fortplantningsförmåga och vilket saknar förmåga att överföra det genetiska material som det innehåller". I domen fastställs också att pollen inte ska räknas som en genetiskt modifierad organism. Däremot räknas pollen från en genetiskt modifierad organism resultera i ett livsmedel som innehåller ingredienser framställda av en genetiskt modifierad organism enligt artikel 3.1 c i förordning 1829/2003. Det gäller oavsett om överföringen av pollen har skett avsiktligt eller oavsiktligt. Domstolen fann även att artikel 12.2 i förordning 1829/2003 om tröskelvärde för märkning av oavsiktligt och tekniskt oundvikligt tillkomna GMO-ingredienser inte var möjligt att tillämpa.

1.2 Förslagets innehåll

I honungsdirektivet anges det inte uttryckligen om pollen ska betraktas som en ingrediens enligt artikel 6.4 a i direktiv 2001/13 (märkningsdirektivet). Eftersom en sådan precisering saknades meddelade domstolen att pollen skulle betraktas som en ingrediens enligt märkningsdirektivet. Konsekvensen av detta blir att märkningsreglerna för livsmedelsingredienser ska gälla för honung, och att det ska framgå av ingrediensförteckningen att pollen ingår bland ingredienserna i honung.

Med anledning av domen vill kommissionen förtydliga att pollen inte ska betraktas som en ingrediens i honung utan ses som en naturlig beståndsdel i honung. Detta eftersom pollen förekommer naturligt i honung och kommer

in i kupan som ett resultat av binas aktiviteter oavsett odlarens handlingar. Artikel 1 i förslaget ändrar därför honungsdirektivet genom följande tillägg:

2012/13:FPM12

”Pollen, en naturlig beståndsdel som är specifik för honung, ska inte betraktas som en ingrediens i den mening som avses i artikel 6.4 i direktiv 2001/13/EG i de produkter som definieras i bilaga 1 till detta direktiv.”

Förtydligandet att pollen inte är en ingrediens i honung utan en beståndsdel får i förhållande till märkningsreglerna i direktiv 2000/13/EG till följd att man återgår till den situation som rådde innan domen i mål C-442/09.

Efter ändringen kommer honung som innehåller genetiskt modifierat pollen även fortsättningsvis att omfattas av artikel 3.1 c i förordning (EG) nr 1829/2003 som livsmedel som framställts av genetiskt modifierade organismer.

Utöver detta innehåller förslaget ändringar som är nödvändiga för att anpassa lagstiftningen till Fördraget om europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) samt bestämmelser om ikraftträdande.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Honungsdirektivet är i Sverige genomfört i Livsmedelsverkets föreskrifter om honung, SLVFS 2003:10. Förslagets effekter på dessa föreskrifter bedöms bli mycket begränsad då det inskränker sig till ett förtydligande om att honung ska anses vara en beståndsdel i honung.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget förväntas inte få några budgetära konsekvenser för EU:s budget eller Sveriges statsbudget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen delar kommissionens problembeskrivning och förslag till åtgärder i KOM(2012) 530 och välkomnar därför kommissionens förslag till ändring av honungsdirektivet.

Medlemsstaternas ståndpunkter är inte kända i nuläget.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända i nuläget.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remissbehandlats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 43 i EUF-fördraget, beslut fattas av rådet och Europaparlamentet enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet i artikel 294. Beslutsfattande med kvalificerad majoritet tillämpas generellt i rådet när det ordinarie lagstiftningsförfarandet används.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Enligt kommissionen omfattas förslaget av delad behörighet mellan EU och medlemsstaterna. Eftersom den föreslagna ändringen är av teknisk art (en anpassning av reglerna när det gäller kommissionens genomförandebefogenheter och ett klargörande om pollen) ändrar förslaget inte på fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna. Förslaget följer därmed subsidiaritetsprincipen.

Syftet med förslaget är att klargöra EU-lagstiftningen genom att ange att pollen inte är en ingrediens i honung utan en beståndsdel så att den naturliga förekomsten av pollen i honung är korrekt avspeglad i lagstiftningen. Förslaget är en begränsad ändring av teknisk natur som inte går utöver vad som är nödvändigt för att nå målsättningen. Det finns inga andra möjligheter att nå målet då EU-domstolen meddelat en dom som tolkar den befintliga lagstiftningen. Anpassningen av kommissionens genomförandebefogenheter till bestämmelserna i EUF-fördraget följer av antagandet av Lissabonfördraget och följer därmed proportionalitetsprincipen.

Regeringen delar kommissionens bedömning avseende behovet av regler på EU-nivå.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget väntas diskuteras i en arbetsgrupp under ministerrådet (jordbruk) under 2013.

4.2 Fackuttryck/termer